

Varuförsörjningspolicy – Hudiksvalls kommun

Inledning

Varuförsörjningspolicy (tidigare kallad Varuförsörjningsplan) för Hudiksvalls kommun avser dels att stimulera tillgången till lokal service på landsbygden, och dels att klargöra hur det regelverk som finns till för detta ska tillämpas i Hudiksvalls kommun. Policyn är framtagen i samråd med Länsstyrelsen Gävleborg och fastslagen av kommunfullmäktige den 2015-05-25.

Kommunallagen 2 kap. § 8 förordar att kommuner inte får ge ekonomiskt stöd till enskilda näringsidkare om det inte finns synnerliga skäl. Dock anger förordningen om stöd till kommersiell service (SFS 2000:84) en möjlighet för offentligt stöd till områden där den kommersiella servicen bedöms som gles.

Syfte/Mål

- Syfte: Att säkerställa kommunmedlemmars tillgång till dagligvaror och drivmedel.
- Mål: Att behålla/införa sådan infrastruktur att syftet uppnås.

Nuläge

Hudiksvalls kommun har 36 924 invånare (per 2014-12-31). Kommunen består, enligt SCB:s definition, av tio tätorter: Hudiksvall, Iggesund, Delsbo, Sörforsa, Näsvisken, Enånger, Njutånger, Friggesund, Hålsjö och Maln. Befolkningen är framför allt koncentrerad till de tio tätorterna men hela ca 30 % finns i och utanför småorter utanför tätorterna.

Kommunen har en lång kuststräcka och en rik skärgård. För närvarande saknas åretruntboende på öarna. Sett över tid har Hudiksvall en stillastående befolkningsutveckling; inflyttningen till kommunen överstiger normalt utflyttningen medan en åldrande befolkning medför ett negativt födelsenetto. Hudiksvalls stad har en ökande befolkning vilket kompenserar för en minskning i andra delar av kommunen.

I januari 2015 finns livsmedelsbutiker i orterna Hudiksvall, Iggesund, Delsbo, Sörforsa, Näsvisken, Enånger, Friggesund, Stamnäs, Ängebo och Lindefallet. Sammanlagt rör det sig om 17 butiker. Dessutom finns en handfull s.k. servicebutiker. Under de senaste åren har livsmedelsbutiken i Hålsjö liksom en av två butiker i Friggesund lagts ned. En butik i Iggesund och butiken i Stamnäs riskerar nedläggning under 2015.

2011 omsatte dagligvaruhandeln ca 1 156 Mkr. Kommunen har ett visst inflöde av köpkraft, vilket främst kan förklaras av turister, fritidshusägare samt att kommunen

Kommunfullmäktige

har ett positivt pendlingsnetto. Nästan en fjärdedel (ca 230 Mkr) av den totala omsättningen utgörs av ICA Maxi i Hudiksvall. Denna butik står tillsammans med Coop Extra i Hudiksvall för cirka 40 procent av dagligvaruomsättningen i kommunen.

Bensinstationer finns i de tre största tätorterna Hudiksvall, Iggesund och Delsbo samt i orterna Hög och Västansjö. Dessutom finns mindre drivmedelsstationer i orterna Ängebo och Borcka. Sammanlagt rör det sig om 14 stationer. Under de senaste åren har bensinstationer i Sörforsa och Enånger samt en av två mackar i Iggesund lagts ned. En av två bensinstationer i Delsbo stängde bränslepumparna i början av 2015.

Kommunen lämnar varuhemsändningsbidrag. Hösten 2014 nyttjar butiker i Stamnäs, Ängebo och Lindefallet denna möjlighet. Från 2013 togs 2 km begränsningen bort från icke-tätorter vilket gynnade fram för allt butikerna i Ängebo och Lindefallet. Hemsändning från butiken i Friggesund har fortsatt under 2014 utan att den har re-dovisats till kommunen.

Utvecklingen av antal varuhemsändningsbidrag sedan 2011 med prognos för 2015 framgår av nedanstående tabell:

År	Antal sändning x kommunens ersättning/sändning	Stamnäs <i>antal</i>	Ängebo <i>antal</i>	Lind-fallet <i>antal</i>	Frigge-sund <i>antal</i>
2015 <i>prognos</i>	4 250 st x 100 kr Kommunens kostnad 425 000 kr	1 500	2 300	300	150
2014	4 115 st x 80,00 kr Kommunens kostnad 329 200 kr	1 531	2 295	289	Ingen re-dovisning
2013	4 574 st x 80,00 kr Kommunens kostnad 365 920 kr	1 972	2 402	200	Ingen re-dovisning
2012	2 985 st x 80,00 kr Kommunens kostnad 238 800 kr	1 633	1 348	Ingen kund bortom 2 km	4
2011	2935 st x 47,50 kr Kommunens kostnad 139 412 kr	1 662	1 258	Ingen kund bortom 2 km	15

Tabell 1: Kostnad för hemsändningsbidrag, Källa: Hudiksvalls kommun.

Definitioner

Varuförsörjningspolicyn rymmer följande begrepp:

- *Dagligvaror*
 - Policyn avser huvudsakligen livsmedel och andra dagligvaror försålda genom främst livsmedelshandeln.

- *Prioriterade områden* utgörs av områden utanför 10 km radie från Hudiksvalls centrum enl. SCBs definition. Verksamheter i prioriterat område som bedöms klara sig utan samhällshjälp inkluderas ej. Berörda områden framgår av dokumentet *Tillämpningar för varuförsörjningspolicy*.
- *Extra prioriterade områden* utgörs av områden definierade utifrån avstånd, angelägenhet och restid till service. Enskilda verksamheters betydelse för annan samhällsservice, liksom andra specifika förhållande bedöms som extra prioriterade. Berörda områden framgår av *Tillämpningar för varuförsörjningspolicy*.
- Med *kommunmedlem* avses den som är folkbokförd, äger fast egendom eller ska betala kommunalskatt i kommunen.

Riktlinjer för hemsändningsbidrag

Ersättning från kommunen och Region Gävleborg kan ges till butiker för hemsändning av dagligvaror till kommunmedlems hushåll inom prioriterade och extra prioriterade områden efter särskild redovisning till kommunen. Förutsättningar för bidraget liksom berörda områden och ersättningsbelopp framgår av *Tillämpningar för varuförsörjningspolicy*.

Riktlinjer för stöd till livsmedelsbutiker

Butiker inom prioriterade och extra prioriterade områden kan erhålla stöd för etablering, investering och drift. Berörda områden framgår av *Tillämpningar för varuförsörjningspolicy*.

Etablerings- och investeringsstöd

- Efter särskild ansökan, till Region Gävleborg samt från 2016 även till länsstyrelsen, kan butiker i prioriterade områden och extra prioriterade områden beviljas bidrag för delfinansiering i samband med etablering och investering. Berörda områden framgår av *Tillämpningar för varuförsörjningspolicy*.
- Butiken finansierar resterande del med egna medel och/eller eget arbete.

Driftbidrag

Butik i prioriterade områden och extra prioriterade områden som gör ett negativt resultat kan ansöka om driftbidrag från Region Gävleborg som beslutar i varje särskilt fall.

Riktlinjer för ersättning till servicepunkter

Ersättning för utförd service å kommunens uppdrag kan ges till butiker för dagligvaror inom prioriterade och extra prioriterade områden enligt särskilt avtal mellan butiken och kommunen. Serviceuppdrag liksom årsvis ersättningsbelopp för denna service fastställs av kommunstyrelsen för en avtalsperiod om tre år enligt *Tillämpningar för varuförsörjningspolicy*. Berörda områden framgår av *Tillämpningar för varuförsörjningspolicy*.

Riktlinjer för stöd till drivmedelsstationer

Mindre drivmedelsstationer inom prioriterade och extra prioriterade områden kan erhålla stöd för etablering och investering. Berörda områden framgår av *Tillämpningar för varuförsörjningspolicy*.

- Efter särskild ansökan, till Region Gävleborg samt från 2016 även till länsstyrelsen, kan drivmedelsstationer i prioriterade områden och extra prioriterade områden beviljas bidrag för delfinansiering i samband med etablering och investering.
- Drivmedelsstationen finansierar resterande del med egna medel och/eller eget arbete.

Beslutsorgan

Varuförsörjningspolicyns ingående delar har att beslutas av följande instanser:

- Kommunfullmäktige
 - *Varuförsörjningspolicy* som övergripande helhet
- Kommunstyrelsen
 - *Tillämpningar för varuförsörjningspolicy* med delrubrikerna
 - Prioriterade och extra prioriterade områden
 - Hemsändningsbidrag
 - Servicepunkter